

NORGES HØYESTERETT

Den 21. september 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-01607-A, (sak nr. 2007/1033), straffesak, anke,

A (advokat Gunnar K. Hagen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Marit Bakkevig)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Øie**: Saken gjelder utmåling av straff for befatning med ikke ubetydelige mengder amfetamin. Den reiser særlig spørsmål om betydningen av at det – på grunn av manglende oppfølging fra den daværende forsvareren og påtalemyndigheten – har gått fem år siden den domfelte anket lagmannsrettens dom til Høyesterett.
- (2) Oslo byrett avsa 31. august 2001 dom med slik domsslutning for As del (nå A):

”1. A, født 00.00.1977, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd jfr. femte ledd, straffeloven § 162 første ledd jfr. femte ledd og legemiddeloven § 31 annet og fjerde ledd jfr. § 24 første ledd alt sammenholdt med straffeloven §§ 62 første ledd og 63 annet ledd til en straff av fengsel i 3 – tre – år. Til fradrag i straffen går 9 – ni – dager for utholdt varetektsarrest.

Han dømmes til å tåle inndragning av 10.000 – titusen – kroner, jfr. straffeloven § 34.

Saksomkostninger idømmes ikke.”
- (3) A anket over dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken gjaldt bevisvurderingen under skyldspørsmålet for de to mest alvorlige tiltalepunktene, straffutmålingen og inndragningen.
- (4) Under ankeforhandlingen ble Borgarting lagmannsrett satt med lagrette. Lagretten frifant Magnussen for ett av de to forhold ankesaken gjaldt. Lagrettens kjennelse ble imidlertid

satt til side, og begge de to påankede forhold ble behandlet på nytt med nye dommere, jf. straffeprosessloven § 376a første og annet ledd. Borgarting lagmannsrett avsa 2. september 2002 dom med slik domsslutning:

”1. A, født 00.00.1977, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd, jf femte ledd, samt for de forhold som er rettskraftig avgjort ved Oslo byretts dom 31. august 2001, jf straffeloven §§ 62 og 63, til en straff av fengsel i 3 - tre - år. I straffen fragår 9 - ni - dager for utholdt varetekt.

A dømmes til å tåle inndragning av 20.000 - tyvetusen - kroner, jf straffeloven § 34.

Saksomkostninger idømmes ikke.”

- (5) A anket dommen til Høyesterett ved udatert ankeerklæring, som kom inn til Oslo statsadvokatembeter 17. september 2002. Samtidig ble det bebudet at As forsvarer ville inngi støtteskriv.
- (6) Den 27. mars 2003 sendte påtalemyndigheten sakens originaldokumenter til forsvareren. Det er opplyst at bakgrunnen for at dokumentene ikke ble oversendt tidligere, er at dommen, etter at anken var kommet inn, ved en feil ble beordret fullbyrdet. Dette forårsaket en del forsinkelse.
- (7) Påtalemyndigheten purret på forsvareren 11. juni 2003, men først 10. november 2006 kom dokumentene i retur. Forsvareren opplyste da at han for tiden ikke praktiserte som advokat. Anken over straffutmålingen ble opprettholdt. Anken over saksbehandlingen ble frafalt.
- (8) Oslo statsadvokatembeter oversendte saken til riksadvokaten 2. juli 2007. I oversendelsespåtegning til Høyesteretts kjæremålsutvalg 4. juli 2007 gir riksadvokaten uttrykk for at påtalemyndigheten er å bebreide for ikke å ha sett til at saksdokumentene ble sendt tilbake fra den domfeltes forsvarer slik at anken kunne ekspederes innen rimelig tid. Riksadvokaten opplyser at riksadvokatembetet flere ganger har tatt opp oppfølgings- og purrerutiner med Oslo statsadvokatembeter, og at dette vil bli gjort nok en gang. Riksadvokaten beklager særskilt at saken – etter at saksdokumentene kom i retur 10. november 2006 – ikke ble oversendt Høyesteretts kjæremålsutvalg senest i desember 2006.
- (9) Advokat Hagen, som ble oppnevnt som ny forsvarer for A, har i prosesskriv 23. august 2007 bekreftet at anken nå bare gjelder straffutmålingen, og ikke saksbehandlingen. Ved kjæremålsutvalgets beslutning 27. august 2007 ble anken over straffutmålingen tillatt fremmet.
- (10) *Jeg er kommet til at anken må føre frem.*
- (11) Jeg ser først på hva som ville ha vært en passende straff dersom straffesaken var blitt avvirket på normal tid.
- (12) A er funnet skyldig i oppbevaring av ca. 172 gram amfetamin, ca. 18 gram kokain og noen ecstasy- og rivotriltabletter, salg av 600 gram amfetamin samt bruk av amfetamin.

- (13) Forut for lagmannsrettens dom er A blant annet domfelt en gang for narkotikaforbrytelse, og han er også bøtelagt et par ganger for narkotikalovbrudd. Dette har betydning ved straffutmålingen.
- (14) Etter at den påankede dom ble avsagt, er A domfelt i 2002 og 2006 for blant annet grovt bedrageri. Ved Oslo tingretts dom 26. november 2002 ble han idømt straff av fengsel i 30 dager. Og ved Oslo tingretts dom 20. april 2006 ble han idømt straff av fengsel i seks måneder. Begge dommer er sonet. A ble løslatt på prøve 2. mars 2007 med en resttid på 91 dager. Straffeloven § 64 kommer til anvendelse. I Oslo tingretts dom 20. april 2006 ble imidlertid både de forhold ankesaken for Høyesterett gjelder og forholdene som omfattes av Oslo tingretts dom 26. november 2002, tatt i betraktning, og det ble gjort et vesentlig fradrag i straffen. Noen ytterligere reduksjon etter § 64 er det ikke grunnlag for, og jeg finner at det nå må fastsettes en særskilt straff.
- (15) Av rettspraksis om straffutmåling ved befatning med ikke ubetydelige mengder amfetamin, har særlig avgjørelsene i Rt. 2004 side 1491 og Rt. 2007 side 763 interesse. Den første saken gjaldt erverv av 1,2 kg amfetamin, salg av 1,1 kg amfetamin og forsøk på erverv av 1,9 kg hasjisj og 539 gram amfetamin. Det dreide seg altså om befatning med større mengder narkotika enn i den foreliggende sak. Høyesterett uttalte at "en ordinær straffutmåling for en så vidt alvorlig befatning med ikke ubetydelige mengder narkotika, ville ha ledet til en straff av fengsel i nær 4 år og 6 måneder".
- (16) Den andre saken gjaldt blant annet kjøp, bruk og delvis salg av i alt ca. 560 gram amfetamin. De mest alvorlige forhold var her oppbevaring av 193,5 gram amfetamin og salg av 305 gram amfetamin. I denne saken dreide det seg altså om befatning med mindre mengder narkotika enn i den foreliggende sak. Lagmannsretten hadde idømt straff av fengsel i to år. Høyesterett kom til at fengselsstraffen ikke var for streng.
- (17) På bakgrunn av de omtalte avgjørelser anser jeg straffen på fengsel i tre år som A ble idømt, som noe for streng, men ikke vesentlig for streng.
- (18) Jeg ser nå på hvilken betydning det har for straffutmålingen at saken har blitt svært gammel. De straffbare forhold fant sted i perioden mars til august 2000; de mest alvorlige forhold sommeren 2000. A ble pågrepet 26. mars 2000 og 28. august 2000. Det har nå altså gått syv og et halvt år siden det første lovbruddet ble begått og A ble pågrepet første gang.
- (19) Forsinkelsen på nærmere fem år fra A i rett tid anket lagmannsretten dom skyldes utelukkende forhold som A ikke kan bebreides for: Først ble det ved en feil gitt fullbyrdelsesordre, noe som skapte en forsinkelse på rundt et halvt år. Så ble sakens originaldokumenter liggende hos den tidligere forsvareren i nesten tre år og åtte måneder, uten at påtalemyndigheten foretok seg annet for å få returnert dokumentene og ekspedert anken enn å purre en gang. Og selv da dokumentene omsider ble returnert fra forsvareren, gikk det syv og en halv måned før statsadvokatembetet oversendte saken til riksadvokaten. Fra saken innkom riksadvokatembetet har saksbehandlingen derimot vært rask.
- (20) Jeg ser meget alvorlig på den manglende oppfølgingen av anken, som både den tidligere forsvareren og påtalemyndigheten er ansvarlig for, og finner det klart at det har skjedd en grov krenkelse av kravet på "rettergang innen rimelig tid" i

EMK artikkel 6 nr. 1. For å kompensere for bruddet på artikkel 6 nr. 1 må straffen reduseres betydelig, jf. EMK artikkel 13. Dette er også i samsvar med langvarig norsk straffutmålingstradisjon, jf. Rt. 2005 side 1210 med videre henvisning.

- (21) Samlet sett finner jeg at straffen bør settes til fengsel i to år, og at fengselsstraffen i sin helhet bør gjøres betinget med en prøvetid på to år.
- (22) Jeg stemmer for denne

D O M:

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 2 – to – år. Fullbyrdelse av straffen utstår etter reglene i straffeloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år.

Ved en eventuell fullbyrdelse av straffen kommer 9 – ni – dager til fradrag for varetektsfengsel.

(23)	Dommer Indreberg:	Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
(24)	Dommer Tønder:	Likeså.
(25)	Dommer Oftedal Broch:	Likeså.
(26)	Dommer Gussgard:	Likeså.
- (27) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 2 – to – år. Fullbyrdelse av straffen utstår etter reglene i straffeloven §§ 52–54 med en prøvetid på 2 – to – år.

Ved en eventuell fullbyrdelse av straffen kommer 9 – ni – dager til fradrag for varetektsfengsel.

Riktig utskrift bekreftes: